

Jarabee Pleegzorg, informatie over pleegoudervoogdij

Het onderwerp pleegoudervoogdij brengt een aantal vragen met zich mee. In de eerste plaats de vraag of het mogelijk is om het gezag over het pleegkind over te dragen, maar ook de vraag of het wenselijk is, een afweging van de voor- en nadelen, de gevolgen en verantwoordelijkheden.

Overwegingen om pleegoudervoogd te worden

In de brochure van de NVP worden verschillende overwegingen genoemd o.a.

- De ouders, maak ook opa's en oma's spelen een rol, hebben geaccepteerd dat hun kind in een pleeggezin wordt opgevoed en verzorgd
- Er is sprake van een langdurige opvoedingsrelatie, een perspectiefbiedende plaatsing. Het pleegkind voelt zich gehecht in het pleeggein.
- Het pleegkind stemt in met voogdijoverdracht.
- Pleegouders kunnen de contacten met de ouders en familie zelf regelen.
- Benoeming van de pleegouder tot voogd vergroot het gevoel van zekerheid van het pleegkind dat het in een pleeggezin kan blijven.
- De pleegzorgbegeleiding is niet meer strikt noodzakelijk.

Vraag over voogdij

Op de vraag of de pleegouder het gezag over een pleegkind kan krijgen wordt een onderscheid gemaakt tussen het pleegkind dat vrijwillig is geplaatst, het pleegkind dat onder toezicht staat en het pleegkind dat onder voogdij staat.

Wanneer een pleegkind vrijwillig is geplaatst ligt het gezag bij de ouder (s). De ouders mag niet rechts zelf aan de kinderrechter vragen of het gezag kan worden overgedragen. Bureau Jeugdzorg kan aan de Raad voor de Kinderbescherming vragen een onderzoek te doen. De Raad kan vervolgens een verzoek bij de Rechtbank indienen maar de Raad kan ook tot andere conclusies komen dan de ouders, pleegouders of Bureau Jeugdzorg.

Als een pleegkind onder toezicht staat ligt het gezag gewoon bij de ouder(s) van het kind. Maar dat gezag is door de ondertoezichtstelling beperkt. De gezinsvoogd kan meer invloed uitoefenen dan een casemanager bij een vrijwillige plaatsing, bijvoorbeeld door het geven van een schriftelijke aanwijzing of door het vragen van een machtiging bij de kinderrechter.

Als de ouders niet in staat zijn om zelf voor hun kind te zorgen kan na anderhalf jaar uithuisplaatsing in het kader van een ondertoezichtstelling overwogen worden of een 'onthefing van het gezag' van de ouder in het belang van het kind is. Ook hier geldt dat alleen Bureau Jeugdzorg aan de Raad voor de Kinderbescherming kan vragen om een onderzoek in te stellen en alleen de Raad kan zo'n ontheffingsverzoek aan de kinderrechter voorleggen, maar doet dit alleen als ook de Raad zelf van mening is dat de ontheffing in het belang van het kind is. Instemming van de ouder (s) met de ontheffing is niet nodig.

Als de kinderrechter een ontheffing uitspreekt wil dat niet automatisch zeggen de pleegouder(s) het gezag krijg/krijgen. De Raad voor de Kinderbescherming kan ook adviseren dat de voogdij wordt opgedragen aan Bureau Jeugdzorg.

Wanneer een pleegkind onder voogdij staat ligt het gezag bij een voogd. Dit kan een persoon zijn of een instelling (Bureau Jeugdzorg). De pleegouder(s) of andere belanghebbenden kunnen voogdijwijzigingen vragen bij de rechtbank of Bureau Jeugdzorg zelf kan ontslag van de voogdij vragen ten behoeve van de pleegouder(s). Een verzoek om voogdijwijziging kan worden ingediend bij de rechtbank daarvoor hoeft niet eerst een onderzoek van de Raad voor de Kinderbescherming plaats te vinden. Als pleegouders zo'n verzoek doen zal de rechter doorgaan aan de voogdij-instelling haar mening vragen en zo nodig ook een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming laten doen. Als Bureau Jeugdzorg het verzoek aan de rechter voorlegt en de pleegouders hebben een bereidverklaring afgegeven, dan zal de rechter dit praktisch altijd zonder onderzoek honoreren.

Verantwoordelijkheden en rechten

Ouders en kinderen hebben recht op omgang met elkaar, ook als de ouder geen gezag heeft. Dat betekent dat ook als de pleegouders gezag krijgt over het pleegkind, er in principe een omgangsregeling met de ouders zal blijven. Of als die omgangsregeling er nu niet is, de ouders daar later nog om kan vragen. De ouder houdt ook het recht op informatie over het kind.

Zolang er een gezinsvoogd of voogd is, kan deze bemiddelen in het contact tussen pleegouders, pleegkind en ouders. Wanneer pleegouders zelf met het gezag belast worden dan valt deze functie weg en moet de pleegouder zelf invulling geven aan een evt. omgang.

In geval van pleegoudervoogdij krijgt de pleegouder het gezag over het pleegkind. De pleegouder wordt de wettelijke vertegenwoordiger en kan alles tekenen wat gewoonlijk de ouders tekenen, zoals paspoortaanvraag, schoolkeuze, toestemming medische behandeling.

Indien een plaatsing bij de pleegouders, die de voogdij hebben is mislukt en het pleegkind niet meer bij de pleegouders woont, blijft de voogdij bij de pleegouder(s).

Er is weinig geregeld bij eenoudervoogdij als de pleegouder zou wegvallen door overlijden.

Bij pleegoudervoogdij krijgt het pleegkind niet automatisch de achternaam van pleegouders. Wel kan de pleegouder die het gezag heeft een aanvraag doen.

De begeleiding van de (gezins)voogd of casemanager van Bureau Jeugdzorg vervalt. Als de pleegouder begeleiding door pleegzorg wil blijven ontvangen dan moet daarvoor wel een indicatie worden afgegeven.

Financiële en materiële zaken

Als twee pleegouders samen de voogdij krijgen, hebben zij geen recht meer op een pleegvergoeding omdat ze onderhoudsplichtig zijn geworden.*

Bij eenoudervoogdij blijft het recht op pleegoudervergoeding wel bestaan omdat één voogd niet onderhoudsplichtig is.

Voortzetting van de pleegvergoeding is een recht van de pleegoudervoogd, er hoeft geen indicatie voor te worden gesteld. Er moet wel een pleegzorgcontract pleegoudervoogd zijn en de pleegzorg moet in de gelegenheid worden gesteld om met enige regelmaat te controleren of het kind nog daadwerkelijk in het pleeggezin wordt opgevoed.

Zowel bij eenoudervoogdij als bij gezamenlijke voogdij door twee pleegouders vervalt een evt. kinderbeschermingsmaatregel, dus de pleegouder heeft geen recht meer op vergoeding van 'extra's', zoals kinderbijslag, fietskosten, bril, schoolkosten. Ook de ziektekosten komt voor rekening van de pleegoudervoogd.

Pleegouders-voogden die geen pleegzorgvergoeding meer ontvangen kunnen alle gangbare tegemoetkomingen zoals kinderbijslag en tegemoetkoming in de studiekosten aanvragen.

Pleegoudervoogden moeten zelf zorg dragen voor verzekeringen (ziektekosten, aansprakelijkheid, begrafenissen)

Als een pleegkind vijf jaar of langer als eigen kind is verzorgd en onderhouden, dan geldt bij overlijden van de pleegouders voor het pleegkind hetzelfde tarief ten aanzien van de successiebelasting als voor een eigen kind. De pleegouders dient het kind wel als begunstigde in het testament vast gelegd te hebben.

De voogd is verplicht om verantwoording af te leggen aan de kantonrechter over het beheer van de bezittingen/financiën van het pleegkind. De rechtbank stuurt daarvoor van tijd tot tijd een formulier aan de voogd.

Ook voor verhuizing naar het buitenland is toestemming van de kantonrechter nodig.

* De wijziging m.b.t. het vervallen van de onderhoudsplicht bij tweehoofdige voogdij is onderdeel van een pakket aan maatregelen (Wetsvoorstel versterking positie pleegouders). Dit wetsvoorstel is ingediend bij de Tweede kamer. De datum inwerkingtreding stond gepland op 1-7-2011, maar dit zal niet gehaald worden gezien de vertraging. Er is nog geen duidelijkheid over de nieuwe datum, mogelijk is dit pas 1-1-2012.

Advies voor pleegouders

Bespreek goed met pleezorgwerker en gezinsvoogd/casemanager de wenselijkheid en de consequenties van een evt. verzoek tot pleegoudervoogdij.

Vraag naar het standpunt van de pleezorgwerker en (gezins)voogd. Zien zij redenen om de aanvraag te doen of juist om daar van af te zien.

Vraag u af of u de procedure van een onderzoek door de Raad voor de Kinderbescherming en verzoek aan de rechtbank met het mogelijke risico van afwijzing wilt.

Kunt u zelf de contacten met de familie van het pleegkind invullen. Als deze er niet zijn, hoe is deze inschatting voor de toekomst.

Wat zijn de financiële consequenties op korte en lange termijn?

Wat zou het effect van veranderende gezinsomstandigheden (scheiding, overlijden) zijn?

Bronnen

- Folder 'gezag, omgang en informatie', Ministerie van Veiligheid en Justitie, www.rijksoverheid.nl/ministeries/venj
- Mobiel, tijdschrift voor pleezorg, www.mobiel-pleezorg.nl
- Stichting Pleezorg Nederland, www.pleezorg.nl
- Nederlandse Vereniging voor pleeggezinnen, www.denvp.nl, notitie pleegouder –voogd, 2009
- Informatiebrochure voor pleegouders over pleegoudervoogdij, BJZ Drenthe/Yorneo